ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Олександр Дрюков

Аннотация. *Рассмотрены и проанализированы выступления украинских спортсменов на Играх XXXI Олимпиады, а также осуществлен анализ исследований, касающихся изучения проблемы усовершенствования их подготовки. Для обеспечения необходимых условий (материально-технических, финансовых, организационно-управленческих, научно-методического и медицинского обеспечения) функционирования системы олимпийского спорта возникла насущная проблема разработки Концепции развития олимпийских видов спорта в Украине.*
Ключевые слова: *Игры Олимпиад, концепция, спортсмены, результаты.*

Abstract. *Performances of Ukrainian athletes at the XXXI Olympic Games have been considered and analyzed along with the analysis of studies dealing with examination of the problem of their preparation improvement. Provision of the necessary conditions (material and technical, financial, organizational and management, scientific-methodical and medical support) for the Olympic sport system functioning necessitates elaboration of the concept for the Olympic sports events development in Ukraine.*
Keywords: *Olympic games, concept, athletes, results.*

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років зростання популярності Ігор Олімпіад стало потужним стимулом розвитку спорту вищих досягнень [1, 14, 21]. До конкретних факторів, що впливають на досягнення високих спортивних результатів, належать: удосконалення організаційно-управлінських основ підготовки спортсменів [14, 17], оптимізація методики спортивного тренування і змагальної діяльності [8, 12], збільшення фінансування [2], зміцнення матеріально-технічної бази [2], поліпшення наукового, медичного та інформаційного [3, 10, 21] забезпечення підготовки спортсменів.

У ряді наукових робіт [13, 15, 21] розглянуто різні аспекти управління олімпійською підготовкою спортсменів. Авторами показано, що раціональна підготовка можлива за умови наявності наукової основи і сучасних організаційно-управлінських форм її здійснення. Отже, актуальним є науковий пошук способів подальшого вдосконалення організаційно-управлінських форм олімпійської підготовки спортсменів у сучасних умовах розвитку України.

Мета дослідження – удосконалення організаційно-управлінських аспектів олімпійської підготовки спортсменів у сучасних умовах розвитку України.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення даних спеціальної літератури, інформаційної мережі Інтернет; технічних протоколів Ігор XXXI Олімпіади; педагогічні спостереження; опитування; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Одним із основних показників стану розвитку спорту вищих досягнень у світі є результати виступу спортсменів на Олімпійських іграх. На Іграх XXXI Олімпіади у Ріо-де-Жанейро спортсмени України вибороли 11 медалей (дві золоті, п'ять срібних та чотири бронзові) із восьми видів спорту (боротьба греко-римська, веслування на байдарках і каное, гімнастика спортивна, гімнастика художня, легка атлетика, стрільба кульова, сучасне п'ятиборство, фехтування), що дало змогу збірній команді посісти 31-ше місце в неофіційному командному заліку серед 206 країн. Ці показники стали для неї найгіршими.

Слід відмітити, що результати порівняльного аналізу статистичного матеріалу участі спортсменів незалежної України в Іграх XXVI–XXXI Олімпіад (табл. 1) свідчать про те, що зменшилась кількість учасників та видів спорту, в яких спортсмени вибороли медалі, а також завойованих медалей.

Ці дані відображають сучасний стан олімпійського спорту в країні та вказують на необхідність удосконалення вітчизняної системи розвитку олімпійських видів спорту.

На думку фахівців, невдалий виступ української збірної команди в Ріо-де-Жанейро – це не провал, а об'єктивна реальність, що ґрунтується на таких фактах:

© Олександр Дрюков, 2017

Таблиця 1 – Статистичні дані участі спортсменів України в Іграх XXVI–XXXI Олімпіад

Ігри Олімпіад, рік, місце	Кількість				Кількість медалей				Місце в неофіційному командному заліку
	учасників	видів спорту	видів спорту, в яких отримано медалі	спортсменів, які вибороли медалі	З	С	Б	Усього	
1996, Атланта (США)	233	24	10	33	9	2	12	23	9
2000, Сідней (Австралія)	234	27	13	34	3	10	10	23	21
2004, Афіни (Греція)	245	27	15	47	9	5	9	23	12
2008, Пекін (Китай)	257	28	15	31	7	5	15	27	11
2012, Лондон (Велика Британія)	232	28	9	24	6	5	9	20	14
2016, Ріо-де-Жанейро (Бразилія)	205	28	8	13	2	5	4	11	31

Примітки: З – золота, С – срібна, Б – бронзова.

• матеріальна база не розвивається, а наявна – поступово руйнується і скорочується. Дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву, училища фізичної культури, школи вищої спортивної майстерності з багатьох причин організаційного та матеріально-технічного порядку працюють на неприпустимо низькому рівні;

• не вироблено чіткої державної політики у сфері олімпійського спорту;

• третій рік тривають бойові дії на сході України та економічна криза.

Тривалий час ми користувались засобами, що залишились із радянських часів, але вони вже вичерпали себе, тому українським спортсменам необхідно було докласти неймовірних зусиль для досягнення результатів, показаних на попередніх Іграх Олімпіад.

У ситуації, в якій знаходиться країна сьогодні, на виступ збірної команди на Іграх XXXI Олімпіади вплинуло й недофінансування спорту вищих досягнень. Так, розмір видатків із державного бюджету в олімпійському циклі 2013–2016 рр. на проведення навчально-тренувальних зборів, всеукраїнських змагань, забезпечення участі національних збірних команд у міжнародних спортивних змаганнях різного рівня становив 950,3 млн грн (в еквіваленті дол. США – 61,9 млн), що на 32 % менше, порівняно з олімпійським циклом 2009 – 2012 рр. (в еквіваленті дол. США – 91,0 млн). На придбання обладнання та інвентарю, спортивного одягу, взуття та аксесуарів загального й спеціального призначення, капітальний ремонт, будівництво спортивних об'єктів розмір видатків із державного бюджету становив 74,2 млн грн (в еквіваленті дол. США – 6,9 млн), що на 57 % менше, порівняно з олімпійським циклом 2009–2012 рр. (в еквіваленті дол. США – 16,1 млн), тоді як у 2016 р. – заключному році підготовки до Ігор XXXI Олімпіади, що є традиційним для України, підготовку українських спортсменів було профінансовано в повному обсязі.

Результати виступу збірної команди України на Іграх XXXI Олімпіади 2016 р. у Ріо-де-Жанейро свідчать про задовільний рівень ефективності процесу виходу спортсменів на пік готовності до головних змагань, хоча багато з них не досягли його, що в умовах високої конкуренції є вирішальним чинником досягнення переваги над рівними суперниками. Як уже відмічалося, українські спортсмени вибороли медалі у восьми видах спорту, проте зменшилась кількість тих видів, в яких вони завойовували олімпійські нагороди: 1996 р. – 10; 2000 – 13; 2004 – 15; 2008 – 15; 2012 – 9. У Ріо-де-Жанейро без медалей залишились бокс, боротьба вільна, важка атлетика, веслування академічне.

Серед засобів, що забезпечили досягнення високих спортивних результатів і завоювання олімпійських медалей, слід відмітити:

• високий авторитет тренерського складу збірної команди України (боротьба греко-римська, гімнастика художня, фехтування);

• чітку і планомірну реалізацію цільової програми (сучасне п'ятиборство, фехтування);

• оптимальний підбір методики спортивної підготовки на заключному етапі (веслування на байдарках і каное, гімнастика спортивна);

• ефективну роботу комплексної наукової групи (боротьба греко-римська, сучасне п'ятиборство, стрільба кульова, фехтування).

Спортивні результати, отримані в окремих видах спорту на Іграх XXXI Олімпіади, вказують на фактори слабкого виступу українських спортсменів, хоча існувала можливість завоювання медалей у цих видах, як свідчать аналітики компанії Infostrada Sports та інші експерти, що спеціалізуються у сфері спортивної статистики. До причин, що вплинули на результати, відносять:

• незадовільний рівень реалізації методики побудови заключного етапу підготовки (боротьба вільна, важка атлетика, велосипедний спорт, веслування академічне, дзюдо, плавання, стрибки у воду, стрільба з лука);

• відсутність психологічної стійкості спортсменів на змаганнях (боротьба вільна, важка атлетика, дзюдо, стрільба з лука).

Для успішного виступу збірної команди України на Іграх XXXII Олімпіади, що пройдуть 2020 р. у Токіо (Японія), у новому олімпійському циклі важливо забезпечити вихід на пік готовності 50–70 % спортсменів, залучених до олімпійської підготовки. Це може забезпечити 10–15 місце в неофіційному командному заліку. На нашу думку, пріоритетними для України залишаються види спорту з великою «медалеємністю», а саме, легка атлетика, гімнастика спортивна, важка атлетика, бокс, фехтування, стрільба кульова, боротьба вільна, боротьба греко-римська, дзюдо, веслування на байдарках і каное, веслування академічне, стрибки у воду та плавання, а також не «медалеємні»: гімнастика художня, плавання синхронне, стрільба з лука, сучасне п'ятиборство.

У цільових програмах підготовки до Ігор XXXII Олімпіади повинна мати місце не лише планомірна підготовка до них, а й участь спортсменів у значній кількості інших змагань. Для цього необхідно налагодити дієвий механізм моніторингу за складанням і реалізацією організаційно-методичних програм олімпійської підготовки команд та спортсменів, та дотримуватись комплексного розгляду і системного вирішення різноманітних питань з ресурсного їх забезпечення.

Потребує реформування система підвищення кваліфікації фахівців із проведенням щорічних різноманітних заходів та обов'язковим складанням профільного екзамену. До олімпійської підготовки слід залучати переважно спортсменів, які за рівнем спортивної майстерності, функціональних можливостей та за станом здоров'я спроможні скласти гідну конкуренцію у боротьбі за нагороди.

Розвиток спортивної інфраструктури має передбачати будівництво сучасних центрів, баз олімпійської підготовки у різних регіонах країни. Потрібно посилити відповідальність за роботу з профілактики використання спортсменами заборонених засобів та методів. Доцільним буде поширення практики формування комплексів з науково-методичного забезпечення національних команд за принципом впровадження дослідних центрів.

У ході аналізу літературних джерел [13, 15, 23–27], в яких розглянуто досвід підготовки національних команд різних країн до Ігор Олімпіад, виявлено, що у всіх країнах, котрі домоглися серйозного прогресу в олімпійській підготовці протягом останніх років (США, Велика Британія, Китай, Німеччина, Японія, Корея та ін.), пріоритетним напрямом стали наукові дослідження, передові технології, розвиток мережі наукових інститутів і лабораторій, підготовка й підвищення кваліфікації тренерського складу, створення центрів олімпійської підготовки. Такий підхід повною мірою проявляється в загальній стратегії розвитку олімпійського спорту Великої Британії, Китаю, Японії та багатьох інших країн і знаходить практичну реалізацію в стратегічних планах розвитку окремих видів спорту.

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що для створення в нашій країні ефективної системи олімпійської підготовки слід забезпечити удосконалення організаційно-управлінського, фінансового, матеріально-технічного, кадрового, соціального і науково-методичного та медичного забезпечення, які перебувають поза системою безпосередньо тренувань і змагань, а належать до так званого ресурсного забезпечення підготовки спортсменів.

Сьогодні організаційно-управлінське, матеріально-технічне, науково-методичне, медичне, фінансове та кадрове забезпечення підготовки спортсменів збірних команд країни стає найважливішим елементом структури підготовки кваліфікованих спортсменів. Складність вирішення завдань фінансового супроводу підготовки збірних команд країни полягає в тому, що вимоги до фінансового забезпечення, особливо на рівні високих спортивних результатів, зростають із випередженням усіх інших показників через підвищення складності спортивної підготовки, вартості нового спортивного інвентарю, наукового обладнання тощо, а також вимог до їхньої якості. Треба відмітити, що найважливішим є кадрове забезпечення не тільки за кількістю і рівнем формальної освіти спеціалістів, задіяних у підготовці спортсменів, а й за рівнем їхньої професійної компетентності. Виникає необхідність у державній політиці розвитку спорту вищих досягнень у країні. Так, серія законодавчих та нормативно-правових документів [4, 16, 18–20], ухвалених протягом останніх років, не знаходить практичної реалізації, тому що система їхнього організаційного, фінансового й кадрового забезпечення не є ефективною.

Важливу роль у якісній підготовці спортсменів відіграє матеріально-технічна база. На жаль, нині в Україні не існує жодної спортивної бази, яка відповідала б вимогам та світовим стандартам якості. Таким чином, для досягнення якісної підготовки спортсменів, які здатні досягти міжнародного рівня і реально претендувати на завоювання олімпійських медалей, необхідно вирішити питання розвитку матеріальної бази для занять спортом.

Сьогодні система підготовки спортсменів високої кваліфікації не може існувати без ефективного науково-методичного та медичного забезпечення, а виступи українських спортсменів на Іграх XXXI Олімпіади в Ріо-де-Жанейро ще раз підкреслили важливість цього питання. Тому важливо і надалі

вдосконалювати та розвивати ці напрями підготовки збірних команд країни відповідно до якісно нових вимог, що швидко зростають. Важливою перешкодою для ефективного науково-методичного та медичного забезпечення підготовки національних збірних команд України є недостатнє фінансування капітальних витрат, що призводить до морального та матеріального старіння технічних засобів забезпечення їх результатів у практиці підготовки збірних команд.

Враховуючи сказане, стає очевидним, що сьогодні виникла нагальна потреба в розробці Концепції розвитку олімпійських видів спорту в Україні, яка дасть змогу забезпечити необхідні умови (матеріально-технічні, фінансові, організаційно-управлінські), та науково-методичне і медичне забезпечення підготовки збірних команд для нормального функціонування системи олімпійського спорту. Вона може слугувати цільовим орієнтиром для розробки і реалізації програмних документів у сфері розвитку олімпійських видів спорту.

На думку фахівців [14, 21], сьогодні система розвитку олімпійських видів спорту в Україні не є оптимальною. Спостерігаються явний дефіцит сучасних центрів підготовки [5, 11], неефективне бюджетне і позабюджетне фінансування [2], недосконаліть нормативно-правового та організаційно-управлінського [7, 9, 11, 22], науково-методичного, медичного, інформаційного [3, 10] та кадрового забезпечення [6].

Висновки. Стратегія розвитку олімпійських видів спорту в сучасних умовах розвитку України вимагає формування та наукового обґрунтування концептуальних основ для успішного і динамічного розвитку олімпійських видів спорту.

Сьогодні особливо гостро постає питання наукового обґрунтування та розробки цільової соціальної програми розвитку олімпійських видів спорту в Україні і визначення ефективних шляхів її реалізації на основі науково обґрунтованої Концепції. Саме ця проблема нині є ключовою у підвищенні ефективності олімпійської підготовки спортсменів в сучасних умовах розвитку України.

Література

1. *Бубка С. Н.* Олимпийский спорт: древнегреческое наследие и современное состояние: дис. … доктора наук по физ. воспитанию и спорту: 24.00.01 / С. Н. Бубка. – К., 2013. – 498 с.
2. *Гасюк І. Л.* Державне управління фізичною культурою та спортом: стан та перспективи розвитку: монографія / І. Л. Гасюк. – Хмельницький, 2011. – 432 с.
3. *Дрюков В. О.* Науково-методичне та медичне забезпечення спортсменів у спорті найвищих досягнень / В. О. Дрюков, Т. Є. Містулова. – К.: Наук. думка, 2004. – 277 с.
4. *Закон* України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» від 14 вересня 2000 р., № 1954 III : [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1954-14.
5. *Козлова Н. О.* Тренувальні центри в системі олімпійської підготовки спортсменів (на матеріалі фехтування): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / Н. О. Козлова. – К., 2015. – 19 с.
6. *Козлова О. К.* Питання кадрового забезпечення легкоатлетів високої кваліфікації в умовах професіоналізації / О. К. Козлова // Актуальні пробл. фіз. культури і спорту. – 2011. – № 22 (3). – С. 23–28.
7. *Корж В.* Нормативно-правове та організаційно-управлінське забезпечення розвитку фізичної культури і спорту в Україні / В. Корж, М. Дутчак, Ю. Павленко та ін. // Актуальні пробл. фіз. культури і спорту. – 2006. – № 10. – С. 4–12.
8. *Матвеев Л. П.* Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов / Л. П. Матвеев. – К.: Олимп. лит., 1999. – 312 с.
9. *Мічуда Ю. П.* Нормативно-правове забезпечення олімпійської підготовки в Україні: проблеми та шляхи вдосконалення / Ю. П. Мічуда // Актуальні пробл. фіз. культури і спорту. – 2004. – № 1. – С. 10–16.
10. *Павленко Ю. О.* Науково-методичне забезпечення підготовки спортсменів в олімпійському спорті / Ю. О. Павленко. – К.: Олімп. л-ра, 2011. – 312 с.
11. *Павленко Ю.* Спортивные тренировочные центры в системе подготовки спортсменов / Ю. Павленко, Н. Козлова // Наука в олимп. спорте. – 2013. – № 3. – С. 81–86.
12. *Платонов В. Н.* Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / В. Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2004. – 806 с.
13. *Платонов В. Н.* Научно-организационные основы разных систем подготовки национальных команд к Олимпийским играм / В. Н. Платонов // Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2 кн. – К.: Олимп. лит., 2015. – Кн. 2. – 2015. – С. 1252–1359.
14. *Платонов В.* Организационно-управленческие модели подготовки спортсменов высокой квалификации в условиях политизации и коммерциализации олимпийского спорта / В. Платонов, Т. Есентаев // Наука в олимп. спорте. – 2015. – № 2. – С. 19–26.

15. *Платонов В. Н.* Подготовка спортсменов в разных странах к Олимпийским играм / В. Н. Платонов, Ю. А. Павленко, В. В. Томашевский. – К.: Издательский дом Дмитрия Бугало, 2012. – 336 с.

16. *Постанова* Кабінету Міністрів України № 1629 від 28 жовтня 2002 р. «Про невідкладні заходи щодо розвитку дитячо-юнацького спорту, створення сучасних олімпійських навчально-тренувальних баз, забезпечення підготовки національної збірної команди України до XXVIII літніх Олімпійських ігор»»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1629-2002-%D0%BF.

17. *Сыч В. Л.* Организационно-управленческие факторы подготовки спортсменов / В. Л. Сыч // Современная система спортивной подготовки. – М.: СААМ, 1995. – С. 267–281.

18. *Указ* Президента України № 1148 від 28.09.2004 «Про національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004.

19. *Указ* Президента України № 107 від 02.08.2006 «Про національний план дій щодо реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту»: [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/667/2006.

20. *Указ* Президента України № 640/2008 від 28.07.2008 «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/640/2008.

21. *Шинкарук О. А.* Олімпійська підготовка спортсменів в Україні: проблеми і перспективи / О. А. Шинкарук, М. В. Дутчак, Ю. О. Павленко // Спорт. вісн. Придніпров'я. – 2013. – № 1. – С. 18–22.

22. *Шкребтий Ю. М.* Правовое и нормативно-методическое обеспечение олимпийской подготовки / Ю. М. Шкребтий // Наука в олимп. спорте. – 2005. – № 1. – С. 135–139.

23. *Bayle E.* France Comparative elite sport development: systems, structure and public policy / E. Bayle, Ch. Dyrand, L. Nikonoff. – Oxford, 2008. – P. 147–165.

24. *Bowers M. T.* United States of America / M. T. Bowers, I. Champ, B. C. Green // Participation in sport: international policy perspectives. – Taylor & Francis, 2010. – P. 254–267.

25. *Ilong F.* Sports development and elite athletes in China / F. Ilong // Routledge Handbook of Sports Development. – Taylor & Francis, 2011. – P. 399–417.

26. *Petry K.* Germany. Comparative elite sport development: systems, structures and public policy / K. Petry, D. Streinbach, V. Burk. – Oxford, 2008. – P. 115–146.

27. *Yamamoto M. Y. Y.* Japan / Comparative elite sport development: systems, structures and public policy / M. Y. Y. Yamamoto. – Oxford, 2008. – P. 53–82.

Literature

1. *Bubka S. N.* Olympic sport: ancient Greek heritage and current status: Doctoral dissertation in Physical Education and Sport: 24.00.01 / S. N. Bubka. – Kiev, 2013. – 498 p.

2. Hasiuk I. L. State management of physical culture and sport: state and development prospects: monograph / I. L. Hasiuk. – Khmelnitskyi, 2011. – 432 p.

3. *Driukov V. O.* Scientific-methodical and medical provision of athletes in elite sport / V. O. Driukov, T. I. Mistulova. – Kyiv: Naukova dumka, 2004. – 277 p.

4. *Law* of Ukraine «On the support of the Olympic, Paralympic Movement and elite sport in Ukraine» of 14 September 2000, No 1954 III : [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1954-14.

5. *Kozlova N. O.* Training centres in the system of athlete Olympic preparation (by example of fencing): author's abstract for Ph.D. in Physical Education and Sport: 24.00.01 / N. O. Kozlova. – Kiev, 2015. – 19 p.

6. *Kozlova O. K.* Issue of staff provision of skilled track and field athletes under conditions of professionalization / O. K. Kozlova // Aktualni problemy fizkultury i sportu. – 2011. – N 22 (3). – P. 23–28.

7. *Korzh V.* Legal and regulatory, and organizational-management support of physical culture and sport development in Ukraine / V. Korzh, M. Dutchak, I. Pavlenko et al. // Aktualni problemy fizkultury i sportu. – 2006. – N 10. – P. 4–12.

8. *Matveyev L. P.* Bases of general sports theory and system of athletes' preparation / L. P. Matveyev. – Kiev: Olimpiyskaya literatura, 1999. – 312 p.

9. *Michuda I. P.* Legal and regulatory support of the Olympic preparation in Ukraine: issues and ways of improvement / I. P. Michuda // Aktualni problemy fizkultury i sportu. – 2004. – N 1. – P. 10–16.

10. *Pavlenko I. O.* Scientific-methodical support of athletes' preparation in the Olympic sport / I. O. Pavlenko. – Kyiv: Olimpiyska literatura, 2011. – 312 p.

11. *Pavlenko I.* Sports training centres in the system of athletes' preparation / I. Pavlenko, N. Kozlova // Nauka v olimpiyskom sporte, 2013. – N 3. – P. 81–86.

12. *Platonov V. N.* System of athletes' preparation in the Olympic sport. General theory and its practical applications: textbook in 2 books / V. N. Platonov. – Kiev : Olimpiyskaya literatura, 2004. – 806 p.

13. *Platonov V. N.* Scientific-organizational bases of different preparation systems of national teams for the Olympic Games / V. N. Platonov // System of athletes' preparation in the Olympic sport. General theory and its practical applications: textbook in 2 books / V. N. Platonov. – Kiev : Olimpiyskaya literatura, Book 2. – 2015. – P. 1252–1359.

14. Platonov V. Organizational-management models of elite athletes' preparation under conditions of the Olympic sport politization and commercialization / V. Platonov, T. Yesentayev // Nauka v olimpiyskom sporte – 2015. – N 2. – P. 19–26.

15. *Platonov V. N.* Athletes' preparation for the Olympic Games in different countries / V. N. Platonov, I. A. Pavlenko, V. V. Tomashevsky. – Kiev: Izdatelskiy dom Dmitriya Bugalo, 2012. – 336 p.

16. *Decision* of the Cabinet of Ministers of Ukraine No 1629 of 28 October 2002 «On measures concerning the development of children and youth sport, creation of modern Olympic training bases, support of national team of Ukraine preparation for the XXVIII Olympic Games»»: [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1629-2002-%D0%BF.

17. *Sych V. L.* Organizational-management factors of athletes' preparation / V. L. Sych // Modern system of sports preparation. – Moscow: SAAM, 1995. – P. 267–281.

18. *Order* of the President of Ukraine No 1148 of 28.09.2004 «On national doctrine of physical culture and sport development»: [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004.

19. *Order* of the President of Ukraine No 107 of 02.08.2006 «On national plan of actions concerning realization of state policy in physical culture and sport»: [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/667/2006.

20. *Order* of the President of Ukraine No 640/2008 of 28.07.2008 «On priorities of physical culture and sport development in Ukraine» : [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/640/2008.

21. *Shynkaruk O. A.* Olympic preparation of athletes in Ukraine: issues and prospects / O. A. Shynkaruk, M. V. Dutchak, I. O. Pavlenko // Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. – 2013. – N 1. – P. 18–22.

22. *Shkrebtiy Y. M.* Legal and methodical support of the Olympic preparation / Y. M. Shkrebtiy // Nauka v olimpiyskom sporte. – 2005. – N 1. – P. 135–139.

23. *Bayle E.* France Comparative elite sport development: systems, structure and public policy / E. Bayle, Ch. Dyrand, L. Nikonoff. – Oxford, 2008. – P. 147–165.

24. *Bowers M. T.* United States of America / M. T. Bowers, I. Champ, B. C. Green // Participation in sport: international policy perspectives. – Taylor & Francis, 2010. – P. 254–267.

25. *Ilong F.* Sports development and elite athletes in China / F. Ilong // Routledge Handbook of Sports Development. – Taylor & Francis, 2011. – P. 399–417.

26. *Petry K.* Germany. Comparative elite sport development: systems, structures and public policy / K. Petry, D. Streinbach, V. Burk. – Oxford, 2008. – P. 115–146.

27. *Yamamoto M. Y. Y.* Japan / Comparative elite sport development: systems, structures and public policy / M. Y. Y. Yamamoto. – Oxford, 2008. – P. 53–82.

Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту, Київ

Надійшла 03.02.2017